

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Lidije Rostaš-Beroš, predsjednice vijeća, Jasminke Jenjić i mr.sc. Mirjane Juričić, članica vijeća, te višeg sudskog savjetnika Srđana Papića, zapisničara, u upravnom sporu tužitelja S. o. d.d. iz Z., kojeg zastupa N. G., odvjetnik iz Odvjetničkog društva G. & p. iz Z., protiv rješenja tužene Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga, klasa: UP/I-400- 04/09-11/2, urbroj. 326-213-09-2 od 28. svibnja 2009., u predmetu nadzora nad poslovanjem društva za osiguranje, u nejavnoj sjednici vijeća održanoj 17. svibnja 2012.

p r e s u d i o j e

Tužba se odbija.

Obrazloženje

Osporenim rješenjem tuženog naloženo je tužitelju, točkom I izreke rješenja, bez odgode provesti mjere realizacije pravila o ograničavanju rizika na način da sastavi obrazac IK - izračun kapitala društva za osiguranje prema članku 94. i jamstvenog kapitala prema članku 100. Zakona o osiguranju sa stanjem na dan 31. ožujka 2009. te isključi pričuve s naslova vrednovanja imovine koje nisu izvanrednog karaktera u iznosu od 60.910.705 kn iz izračuna dopunskog kapitala pod točkom II.4.2. opisanog obrasca. Točkom II izreke rješenja naloženo je tužitelju da dostavi dokaz o otklonjenoj nepravilnosti u roku od 3 dana od dana primitka tog rješenja odnosno da dostavi izvješće o otklanjanju nepravilnosti u obliku obrasca IK sa stanjem na dan 31. ožujka 2009. elektroničkim putem i u pisanom obliku s time što je rješenju prema točki III. izreke konačno .

Tužitelj je osporio navedeno rješenje pravovremenom tužbom navodeći razlog pogrešne primjene materijalnog propisa osporavajući pravilnost primijenjene odredbe članka 96. stavka 4. Zakona o osiguranju. Naime, tužitelj spori obvezi primjene navedene odredbe tumačeći da ta obveza postoji isključivo ako je došlo do povećanja dopunskog kapitala u odnosu na ranije izvještajno razdoblje. Navodi naime da je posljednji IK obrazac podnio prije početka primjene izmijenjene odredbe članka 96. Zakona o osiguranju koja je u primjeni od 1. siječnja 2009., dakle podnio je izvještaj sa stanjem 31. prosinca 2008. i naznačio dopunski kapital u iznosu od 61.012.709 a za kvartalni obračun 31. ožujka 2009. izrazio je dopunski kapital izračunat u manjem iznosu od prethodnog izvješća, odnosno 60.910.705 kn pa drži da je tuženo tijelo na neprihvatljiv način protumačilo navedenu odredbu primjena koje bi mogla dovesti do kaotičnih situacija u praktičnom poslovanju gospodarskih subjekata.

Smatrajući da je u potpunosti postupao sukladno odredbama Zakona o osiguranju tužitelj predlaže da sud tužbu uvaži i poništi osporeno rješenje.

Dostavljajući spise predmeta, tuženo tijelo u opširnom odgovoru na tužbu iznosi razloge primjene odredbe članka 96. stavka 4. Zakona o osiguranju na način koji je rezultirao određenim nalogom u osporenom rješenju. Tuženi tumači značenje navedene odredbe, posebno s aspekta osiguranja adekvatnosti kapitala naglašavajući da kapital društva za osiguranje mora biti najmanje jednak granici solventnosti što je dokaz sposobnosti društva za ispunjavanje svih obveza. Pri tome drži da nije potrebno niti upozoriti da su društva osiguranja fiducijarne institucije koje rade povjerenim sredstvima osiguranika te da se o toj imovini moraju skrbiti

oprezno, po ekonomskim načelima i svim pravilima osiguravateljske struke te dobrim poslovnim običajima i poslovnim moralom. Stoga su odredbe o kapitalu značajne prvenstveno u cilju očuvanja stabilnosti financijskog sustava i zaštite osiguranika.

Na osnovi izloženog tuženik predlaže da Sud tužbu odbije kao neosnovanu.

Tužba nije osnovana.

Među strankama u ovoj upravnoj stvari sporno je kako valja interpretirati odredbu članka 96. stavka 4. Zakona o osiguranju koja je unesena Zakonom o izmjenama i dopunama navedenog Zakona (Narodne novine, broj 87/08.). Naime, u odredbu članka 96. Zakona o osiguranju, koja regulira način formiranja dopunskog kapitala društva za osiguranje, navedenom je izmjenom unesen stavak 4. koji propisuje da se određene stavke (točke 1. i 2. stavka 3. toga članka) mogu unijeti u dopunski kapital i uključiti u izračun kao stavke kojima se uvećava iznos dopunskog kapitala, samo na osnovu suglasnosti nadzornog tijela na temelju prethodno dostavljene odgovarajuće dokumentacije. Spor se sastoji u tumačenju izraza kojim „stavke kojima se uvećava iznos dopunskog kapitala“ budući da, kako je već uvodno navedeno, tužitelj drži da je navedena odredba primjenjiva isključivo u slučaju uvećanja iznosa dopunskog kapitala u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje dok tuženo tijelo tumači da je suglasnost nadzornog tijela na temelju prethodno dostavljene odgovarajuće dokumentacije neophodna u svakom slučaju budući da se radi o novoj odredbi zakona i time novoj obvezi koja zahvaća sve adresate te odredbe.

Za razumijevanje naravi spornog pitanja i donošenja odgovarajuće odluke neophodno je imati na umu da se navedena odredba zakona nalazi među odredbama Zakona o osiguranju (Narodne novine, broj 151/05. i 87/08.) koje reguliraju pitanje upravljanja rizicima kojima su izložena društva za osiguranje. Naime, društvo za osiguranje je, slijedom odredbe članka 92. Zakona, dužno održavati razinu kapitala adekvatnu opsegu i vrstama poslova osiguranja koje obavlja te s obzirom na rizike kojima je izloženo te je dužno poslovati tako da rizici u pojedinačnim odnosno u svim vrstama poslova osiguranja koje obavlja ne prijeđu vrijednost ili granice propisane zakonom i propisima donesenim na temelju zakona. Odredba članka 92. u stavku 3. izrijeком obvezuje društvo za osiguranje na poslovanje po načelima likvidnosti i solventnosti, odnosno dužno je pravodobno ispuniti dospjele obveze i trajno ispunjavati sve svoje obveze.

Društvo za osiguranje je dužno u svrhu primjene pravila o upravljanju rizicima izračunati svoj kapital na način propisan zakonom tako da utvrdi osnovni kapital i dopunski kapital (članci 95. i 96. Zakona). Odredbe članka 96. Zakona o osiguranju određuju način izračuna dopunskog kapitala i navode koje se sve stavke uzimaju u obzir pa u stavku 3. navodi pod točkom 2. da mogu sadržavati i pričuve s naslova vrednovanja imovine koje nisu izvanrednog karaktera.

Sukladno Pravilniku o načinu izračuna kapitala, jamstvenog kapitala i adekvatnosti kapitala društava za osiguranje (Narodne novine, broj 78/06.) prema članku 9. stavku 2., pri izračunu dopunskog kapitala uzimaju se, među ostalim, u obzir stavke iskazane u odgovarajućem obrascu IK tako da se pod rednim brojem II pod točkom 4. točka 2. upisuje visina pričuve s osnova vrednovanja imovine koje nisu izvanrednog karaktera. Konkretno, to su revalorizacijske rezerve koje se iskazuju s naslova vrednovanja zemljišta i građevinskih objekata u vlastitom korištenju, vrednovanja financijske imovine iz portfelja raspoloživog za prodaju te vrednovanja druge imovine koja nije izvanrednog karaktera. Imajući na umu da je pričuva s naslova vrednovanja imovine stavka koja uvećava dopunski kapital a time i ukupni kapital društva za osiguranje odnosno jamstveni kapital iz članka 100. Zakona, te imajući na umu već spomenutu obvezu društva za osiguranje na održavanju razine kapitala adekvatno opsegu i vrstama poslova s obzirom na rizike kojima posluje, potrebno je utvrditi od čega se iznos navedenih pričuva sastoji, da li je prikazan realno, temeljem čega i na koji način je vrednovanje provedeno i izvršeno usklađenje s fer vrijednostima. S obzirom da se temeljem usklađenja vrijednosti imovine društva za osiguranje formira iznos iskazan u bilanci, sudu se

ukazuje pravilnim tumačenje tuženog tijela prema kojem se s obzirom na zakonsku novinu uvedenu Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju s primjenom od 1. siječnja 2009., u slučaju iskazivanja navedenih pričuva s naslova vrednovanja imovine koje nisu izvanrednog karaktera, podvrgne prethodnoj suglasnosti nadzornog tijela, temeljem dostavljene odgovarajuće dokumentacije koja opravdava i potvrđuje realnost iskazanih stavki.

Na osnovi izloženog, imajući na umu kako odredbe Zakona o osiguranju tako i Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (Narodne novine, broj 140/05.) te s obzirom na sadržaj spisa predmeta Sud nalazi da je u predmetnoj upravnoj stvari tuženo tijelo u potpunosti i pravilno primijenilo materijalni propis na pravilno utvrđeno činjenično stanje te je primjenom odredbi Pravilnika o načinu izračuna kapitala jamstvenog kapitala i adekvatnosti kapitala društava za osiguranje te Pravilniku o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja društava za osiguranje (Narodne novine, broj 31/08.) pravilno odredilo obvezu tužitelju nalažući mu bez odgode provođenje propisanih mjera radi realizacije pravila o ograničavanju rizika na način kako je izraženo u izreci rješenja.

Slijedom izloženog tužba se kao neosnovana odbija u smislu odredbe članka 42. stavka 2. Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 53/91., 9/92., 77/92.) koji se primjenjuje u smislu odredbe članka 90. Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 20/10.).

U Zagrebu 17. svibnja 2012.

Zapisničar
Srđan Papić, v.r.

Predsjednica vijeća
Lidija Rostaš-Beroš, v.r.

Za točnost otpavka-ovlašteni služnik

Ida Balent